

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta, 22.5.2025

EU:n tekoälyasetuksen kansallisen toimeenpanon 1. HE (HE 46/2025 vp)

Peppiina Huhtala, Senior Legal Advisor, EK
peppiina.huhtala@ek.fi

 Elinkeinoelämän
keskusliitto

Markkina- ja valvontaviranomaiset ja seuraamusmaksut

- EK pitää tarkoituksenmukaisena järjestelynä sitä, että valvovia viranomaisia on useampia sen mukaan, miten markkina- ja valvonta ovat tälläkin hetkellä järjestetty (mm. TUKES, Energiavirasto, ja Fime).
- Tehtävien jakaminen usealle viranomaiselle edistää valvontatehtävien tehokasta hoitamista, koska viranomaisilla on jo kertynyt sektorikohtaista substanssiosaamista ja asiantuntemusta tehtävään.
- EK tukee ratkaisua, missä EU:n tekoälyasetuksen toimeenpanon kansallisena yhteyspisteviranomaisena toimii Liikenne- ja viestintävirasto Traficom.
- EK pitää perusteltuna, että Tietosuojavaltuutettu (TSV) valvoo kiellettyjä tekoälyn käyttökohteita ja niitä suuren riskin käyttötilanteita, joissa henkilötietoliitettä.
- EK pitää tärkeänä riittäviä resursseja kaikissa viranomaisissa. Erityisesti Traficomissa, TSV:ssä ja muutoksenhakuviranomaisissa.
- EK pitää hyvänä sitä, että monijäseninen lautakunta määräisi Suomessa kaikki vähintään 100 000 euron suuruiset hallinnolliset seuraamukset. Tämä yhtenäistää ratkaisukäytäntöjä, valvovia viranomaisia ollessa useita.
- EK korostaa sitä, että toimeenpanon ensimmäisinä vuosina viranomaisten yrityksiä neuvova ja ohjaava rooli on erityisen tärkeää.

GenAI viranomaispäätöksenteossa ja tekoälysäätelyn testiympäristöt

- Hallitusohjelmassa ja mm. puoliväliriihessä useita kirjauksia tekoälyavusteisten viranomaispäätösten mahdollistamisesta ja tekoälyn täysmääräisestä hyödyntämisestä julkishallinnossa.
- HE:n nykytilaa kuvaavassa osiossa kuitenkin todetaan, että tekoälyn hyödyntäminen viranomaispäätöksenteossa ei GDPR:n ja tämän hetkisen kansallisen lainsäädännön (mm. hallintolaki) mukaisesti ole mahdollista.
- EK esittää, että oikeusministeriövetoinen hanke asian selvittämiseksi käynnistetään mahdollisimman pian.
- Nyt lausunnolla oleva HE, joka koskee EU:n tekoälyasetuksen artiklan 57 mukaisten säätelyn testiympäristöjen perustamista, on myös EK:n jäsenistölle tärkeä.
- Testiympäristöjen perustamiselle on varattava riittävästi resursseja ja niiden toteutus tulisi tehdä yhdessä olemassa olevien AI-verkostojen, kuten LUMI AI Factoryn kanssa.